

Aanleiding

In 2021 heeft uw raad de nota *Arbeidsmigranten in Roosendaal* vastgesteld. Sindsdien zijn er belangrijke positieve stappen gezet. Zo zijn de huisvestingscriteria in 2025 geactualiseerd, zijn er de afgelopen periode diverse ruimtelijke instrumenten in werking getreden en is de pandbrigade per 1 januari jl. van start gegaan. Helaas zijn malafide praktijken daarmee nog niet volledig teruggedrongen. Om structurele verbeteringen te blijven realiseren, is actualisatie van de nota noodzakelijk. De geactualiseerde nota *Internationale werknemers in Roosendaal* biedt een actueel handelingsperspectief om arbeidsmigratie in goede banen te leiden, zodat dit duurzaam en verantwoord plaatsvindt.

De nota geeft daarnaast invulling aan Motie 2024-M38: *Samenwerking met werkgevers bij opvang arbeidsmigranten*, aangenomen op 7 november 2024, tijdens behandeling van het raadsvoorstel Programmabegroting 2025 en Motie 2025-M16: *Doorstroom grotere huisvestingslocaties*, aangenomen op 17 april 2025, tijdens behandeling van het raadsvoorstel Actualisering arbeidsmigrantenbeleid.

Verder geeft de nota invulling aan Toezegging 2025-A10, gedaan op 17 april 2025, tijdens behandeling van het Raadsvoorstel Actualisering arbeidsmigrantenbeleid waarin wethouder Heij heeft toegezegd laagdrempelige registratie mee te nemen in het beleid. Ook geeft de nota invulling aan Toezegging 2024-A2, gedaan op 18 januari 2024, tijdens behandeling van Raadsvragen VLP en GroenLinks - Stand van zaken huisvesting Arbeidsmigranten Atoomweg waarin wethouder van Ginderen heeft toegezegd om een concrete datum te koppelen aan de evaluatie van de kaders arbeidsmigrantenbeleid. Wethouder Heij heeft in raadsmededeling 33-2025 toegezegd om in 2025 een voorstel voor nieuw beleid te doen.

Beoogd effect

Het doel van de nota *Internationale werknemers in Roosendaal* is het realiseren van leefbare wijken en eerlijke woon- en werkomstandigheden voor internationale werknemers. De gemeente streeft naar een toekomstbestendige aanpak waarin internationale werknemers, werkgevers en inwoners zich gehoord, veilig en ondersteund voelen. Door in te zetten op goede huisvesting, eerlijk werk, betrouwbare registratie en toegang tot zorg en ondersteuning, wil Roosendaal economische ontwikkeling in samenhang met sociale verbondenheid en leefbaarheid bevorderen, zodat iedereen kan meedoen en vooruitkomen.

Argumenten**1.1 De nota pakt structurele misstanden aan**

De nota bouwt voort op eerdere successen maar erkent dat misstanden zoals uitbuiting, overbewoning en illegale kamerverhuur nog steeds voorkomen. Door de inzet van de Pandbrigade, het convenant met werkgevers, inleners en huisvesters en strengere huisvestingscriteria krijgt de gemeente meer grip op malafide praktijken en worden kwetsbare werknemers beter beschermd.

1.2 Zorgt voor herstel van leefbaarheid in kwetsbare wijken

De nota koppelt het beleid omtrent internationale arbeid aan het *Nationaal Programma Roosendaal* (NPR) en richt zich op het verlichten van druk in het centrum en de focuswijken. De meeste internationale werknemers zijn gehuisvest in de wijken Centrum, West, Noord en Groot-Kroeven Door doorstroom van kamerbewoning naar grootschalige huisvesting te stimuleren, verbetert het woonklimaat voor alle inwoners.

1.3 Creëert een duurzame balans tussen economie en samenleving

Arbeidsmigranten zijn essentieel voor sectoren als logistiek, industrie en dienstverlening. De nota combineert economische belangen met maatschappelijke verantwoordelijkheid: wie profiteert van internationale arbeid, moet ook zorgen voor goede huisvesting en fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden.

1.4 Versterkt publiek-private samenwerking

Door het afsluiten van een convenant met werkgevers, uitzendorganisaties en huisvesters legt de gemeente afspraken vast over eerlijke werk- en woonomstandigheden. Dit creëert een gelijk speelveld, voorkomt oneerlijke concurrentie en vergroot het draagvlak onder inwoners en bedrijven.

1.5 Biedt realistische oplossingen voor huisvestingsdruk

De nota stimuleert grootschalige, kwalitatieve huisvesting op geschikte locaties, bijvoorbeeld aan de rand van de stad of bedrijventerreinen, in plaats van overbewoning in woonwijken. Dit biedt veiligheid en comfort voor werknemers én rust in de buurten.

1.6 Zorgt voor beter inzicht via registratie

Door versterking van werkgeversverantwoordelijkheid, inschrijving in BRP en digitalisering van uitschrijving, krijgt Roosendaal een meer betrouwbaar zicht op het aantal en de verblijfslocaties van internationale werknemers. Dit is belangrijk voor beleid, veiligheid en gemeentefinanciën.

1.7 Verbetert welzijn, gezondheid en integratie

De nota introduceert maatregelen voor taalonderwijs, gezondheidszorg, en ondersteuning bij dakloosheid. Dit bevordert integratie, participatie en gezondheid, wat ook de sociale cohesie in de stad versterkt.

1.8 Sluit aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen

Roosendaal positioneert zich met deze nota als voorloper in regionaal beleid. De aanpak sluit aan op landelijke afspraken zoals het *Convenant Publiek-Private Ondersteuning EU-arbeidsmigranten* en de *Wet goed verhuurderschap*, en op regionale initiatieven binnen West-Brabant West.

1.9 Verhoogt veiligheid en handhaving

Met de integrale inzet van de Pandbrigade, samenwerking met politie en de aanpak mensenhandel (arbeidsuitbuiting), pakt Roosendaal misstanden effectief aan.

1.10 Biedt toekomstbestendig en integraal beleid

De nota verbindt beleidsterreinen (economie, wonen, welzijn, veiligheid) tot één integrale strategie met duidelijke actielijnen. Dit zorgt voor continuïteit, samenhang en bestuurlijke duidelijkheid, waarmee uw raad richting en stabiliteit geeft aan dit complexe dossier.

Kanttekeningen

1.1 Convenant met marktpartijen is wenselijk, maar niet afdwingbaar

De nota rekent op een breed gedragen convenant met werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters om verantwoordelijkheid te delen. Deelname is echter vrijwillig, waardoor malafide partijen zich kunnen onttrekken. Toch is het risico beheersbaar, omdat aansluiting bij landelijke keurmerken (SNA, ABU, NBBU) en de *Wet goed verhuurderschap* de naleving juridisch versterken. De gemeente kan bovendien prioriteit geven aan samenwerkingen met convenantpartners.

1.2 Minder kamerverhuur verbetert leefbaarheid, maar kan huisvestingscapaciteit beperken

Het beperken van kamerverhuur in woonwijken vermindert overlast en overbewoning maar het kan tijdelijk leiden tot schaarste in huisvesting en druk op de arbeidsmarkt. Dit effect is tijdelijk en aanvaardbaar, omdat de nota tegelijkertijd inzet op grootschalige huisvesting, waardoor de capaciteit structureel wordt vergroot.

1.3 Grootschalige huisvesting is efficiënt, maar kan lokaal op weerstand stuiten

Nieuwe logieslocaties aan de stadsrand of bedrijventerreinen zijn planologisch wenselijk, maar bewoners vrezen aantasting van leefomgeving en verkeersdruk. Maar de verplichte omgevingsdialoog en maatwerk bij locatiekeuze zorgen voor vroegtijdige betrokkenheid van omwonenden. Dit maakt het risico op maatschappelijke weerstand beperkt en bestuurlijk beheersbaar.

Financiën

Het voorstel brengt geen directe extra kosten met zich mee. De uitvoering vraagt uitsluitend om ambtelijke inzet binnen de bestaande formatie en budgetten.

Communicatie

In het proces van het convenant worden marktpartijen en maatschappelijke partners betrokken.

Participatie

In de voorbereiding van de nota zijn gesprekken gevoerd met stichting Barka, het Work in NL-punt en diverse uitzendbureaus en inleners. Deze partijen vertegenwoordigen direct of indirect de doelgroep van internationale werknemers en werkgevers, en brengen waardevolle praktijkkennis in over huisvesting, welzijn, registratie en arbeidsomstandigheden.

Het doel van de participatie is om de uitvoerbaarheid, effectiviteit en samenhang van het beleid te verbeteren door signalen uit de praktijk vroegtijdig te betrekken.

Stichting Barka heeft inzichten gedeeld over de begeleiding van kwetsbare en dakloze internationale werknemers, het Work in NL-punt heeft bijgedragen met ervaringen uit de dagelijkse informatie- en ondersteuningspraktijk, en uitzendbureaus en inleners zijn betrokken bij gesprekken over het beoogde convenant, registratieverplichtingen en de huisvestingsopgave.

In het vervolgtraject wordt participatie voortgezet via een structureel overleg met convenantpartners en maatschappelijke organisaties.

Vervolg

Na vaststelling van deze nota wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. In de uitvoeringsagenda wordt concreet uitwerking gegeven aan de actielijnen die in deze nota zijn benoemd.

Over 2 jaar zal een evaluatie van de nota plaatsvinden en kan indien gewenst worden bijgestuurd.

Bijlagen

Bijlage 1: Nota internationale werknemers in Roosendaal